

## Γερμανία: Τι κρίνεται στις εκλογές στην Έσση

28/Οκτ/2018 09:01

Του Δημήτρη Κατσαγάνη

Αμέσως μετά το σοκ των αποτελεσμάτων των τοπικών εκλογών της Βαυαρίας (14/10/2018) η γερμανική εφημερίδα Zeit έγραφε, ενόψει των εκλογών στην Έσση στις 28/10/2018, πως η επόμενη μέρα, δηλαδή η 29η Οκτωβρίου θα είναι η τελευταία ημέρα κατά την οποία η Γερμανίδα Καγκελάρια Άνγκελα Μέρκελ θα μπορεί να αποφασίσει "μόνη της" την τύχη της.

Με άλλα λόγια, εννοεί η Zeit πως από την 30η Οκτωβρίου (αν νωρίτερα η Μέρκελ δεν έχει καθαρίσει το μέλλον της με ορόσημο την 6η Δεκεμβρίου στο συνέδριο CDU), θα αρχίσουν να παίρνουν πρωτοβουλία άλλοι –ανεξάρτητα από αυτήν - για την προεδρία στο κόμμα και, έτσι, για την τύχη της.

Ωστόσο, αποτελεί ερώτημα αν η ίδια έχει πράγματι ακόμα (ή μπορεί να αποκτήσει τις επόμενες μέρες) πλέον την πρωτοβουλία των κινήσεων. Την περασμένη εβδομάδα δήλωσε πως όλοι οι ηγέτες, οι οποίοι επιχείρησαν στο παρελθόν να καθορίσουν τη διαδοχή τους, στο τέλος απέτυχαν και πως αυτό, ίσως, αποδειχθεί σωστό...

Οι εσωκομματικές πιέσεις σε βάρος της Μέρκελ, αλλά και της συγκυβέρνησης με το SPD, παραμένουν γιατί οι τελευταίες δημοσκοπήσεις για τις κάλπες της Έσσης δείχνουν πτώση 12 μονάδων για το κυβερνών κόμμα της CDU (από το 38% που έλαβε το 2013 στο 26%). Για το δε συγκυβερνών κόμμα (SPD ) προβλέπεται πτώση 8 μονάδων (από το 30% στο 22%).

Αντίθετα αναμένεται άνοδος –αν και χαμηλότερη σε σχέση με εκείνη που φάνηκε πριν μία εβδομάδα– κοντά 9 μονάδων (20% έναντι 11%) για τους Πράσινους, ενώ το AfD αναμένεται να λάβει 12% (έναντι 4%).

Αν και δεν έχουν αλλάξει, ως τώρα, οι δημοσκοπικές τάσεις για τα κόμματα που θα ανταγωνιστούν στις σημερινές κάλπες (με μόνη διαφορά πως οι Πράσινοι δεν φαίνεται, πλέον, πιθανόν να εκτοπίσουν από την πρώτη θέση το CDU, αλλά μόνο το SPD από τη δεύτερη θέση), έχει μετριασθεί το "επιθετικό" κλίμα των γερμανικών ΜΜΕ προς τη Μέρκελ.

Πάνω από όλα, το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης, ούτως ή άλλως, έχει μετακινηθεί από τις

**τοπικές εκλογές προς διεθνή, κυρίως, θέματα.** Και αυτό, σύμφωνα με διπλωματικές πηγές του Capital.gr στο Βερολίνο, λόγω των διεθνών εξελίξεων όπως η κρίση μεταξύ Κομισιόν-Ιταλίας, η υπόθεση Κασόγκι, ο Ερντογάν κ.ά.).

Οι εξελίξεις αυτές δεν έβγαλαν απλά -λόγω συγκυρίας- τη Μέρκελ από το δημοσιογραφικό "κάδρο" αλλά κυρίως λόγω μιας αντίληψης που επιστρέφει σε ευρύτερους κύκλους στη Γερμανία, σύμφωνα με την οποία πρέπει να διατηρηθεί η πολιτική σταθερότητα στο Βερολίνο.

Ακρογωνιαίος λίθος αυτής της σταθερότητας φαίνεται πως παραμένει η παρουσία της Μέρκελ στην προεδρία του CDU, αλλά και στην Καγκελαρία, τονίζουν οι ίδιες πηγές.

Και αυτό γιατί **μια πιθανή έξοδος της Μέρκελ από την ηγεσία του CDU και της κυβέρνησης - ειδικά αν αυτό συνοδευόταν από την κατάρρευση του Μεγάλου Συνασπισμού- θα οδηγούσε σε μια ακόμα μεγαλύτερη πολιτική αβεβαιότητα στη Γερμανία και την ΕΕ σε σχέση με τη σημερινή.**

### **"Απειλή" για πρόωρες εκλογές**

Έτσι, καθόλου τυχαίες δεν πρέπει να θεωρηθούν οι πρόσφατες δηλώσεις της γραμματέως του CDU, Ανέτε Κραμπ-Καρενμπάουερ (αποτελεί επιλογή της Μέρκελ), σύμφωνα με τις **οποίες η κατάρρευση του Μεγάλου Συνασπισμού** (σ.σ.: την επομένη των εκλογών της Έσσης), **λόγω πιθανής εξόδου του SPD θα οδηγούσε σε πρόωρες εθνικές εκλογές.** Με άλλα λόγια, απέκλεισε εμμέσως να μπου οι Πράσινοι ή και οι Φιλελεύθεροι στην κυβέρνηση, αν φύγουν οι Σοσιαλδημοκράτες. Εξάλλου, δύσκολα θα δέχονταν κάτι τέτοιο τόσο οι Πράσινοι, όσο και οι Φιλελεύθεροι (χωρίς να γίνουν πρώτα εκλογές), δεδομένης της κατάρρευσης των διερευνητικών συνομιλιών για σχηματισμό κυβέρνησης "Τζαμάικα" (σ.σ. ήδη από τον Νοέμβριο του 2017).

Έτσι, επίσης, η **Κραμπ-Καρενμπάουερ έβαλε "πάγο" στον Σόιμπλε**, ο οποίος πριν μέρες είχε στηρίξει πως αν φύγει το SPD από την κυβέρνηση "δεν θα χαθεί ο κόσμος", καθώς μπορεί μόνο του το CDU-CSU να κυβερνήσει, έστω και ως κοινοβουλευτική μειοψηφία.

Ήδη, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, επίσης φρενάρισε εμμέσως και τις κρυφές φιλοδοξίες του για την καγκελαρία, έστω και "μεταβατικά", δηλαδή σε περίπτωση εξόδου της Μέρκελ (μαζί και του SPD από τον Μεγάλο Συνασπισμό) και μη προκήρυξης πρόωρων εκλογών.

Πηγές του Capital.gr ανέφεραν πως η Κραμπ-Καρενμπάουερ, όπως και η Μέρκελ, πέραν του έμμεσου αδειάσματος στον Σόιμπλε, γνωρίζουν πως οι πιο χαμένοι από τις πρόωρες εκλογές θα ήταν οι Σοσιαλδημοκράτες. Με αυτήν την έννοια, η γραμματέας του CDU τούς προειδοποίησε να μη φύγουν από την κυβέρνηση. Εξάλλου, και η Νάλες (SPD) δεν έχει ποτέ απειλήσει με αποχώρηση από την κυβέρνηση, παρά μόνο ζητά αλλαγές μετά τις εκλογές στην Έσση.

### **Έπονται "αλλαγές" στον Μεγάλο Συνασπισμό**

Αλλά τότε θα γίνουν αυτές οι "αλλαγές"; Μετά τις εκλογές στην Έσση, έπεται η εκλογή νέας

ηγεσίας από το CDU, την 6η Δεκεμβρίου.

Ήδη η Μέρκελ έχει δηλώσει πως θα είναι υποψήφια και όλα δείχνουν πως αυτό θα κάνει: θα παλέψει μέχρι τέλους. Μόνο αν η ίδια αποτύχει να εκλεγεί, θα δώσει το "δαχτυλίδι" είτε σε άλλον (π.χ. τον Λάσετ), είτε σε άλλη (π.χ. την Ανέτε Κραμπ-Καρενμπάουερ) υποψήφια, σημειώνουν οι ίδιες πηγές.

Έτσι, πρακτικά, οι όποιες αλλαγές για τον Μεγάλο Συνασπισμό για τις οποίες μιλά η Νάλες αφορούν πρακτικά το διάστημα μετά την εκλογή νέας ηγεσίας στο CDU. Όσον αφορά το αν θα καταρρεύσει ή όχι ο Μεγάλος Συνασπισμός, αυτό θα κριθεί -σύμφωνα με το πιθανότερο σενάριο- μετά τις ευρωεκλογές του Μαΐου 2019. Ορισμένοι, μάλιστα, κύκλοι, ειδικά στην περίπτωση περαιτέρω καθίζησης στις ευρωκάλπες για το CDU-SPD βλέπουν πρόωρες εκλογές ακόμα και τον Ιούνιο-Ιούλιο του 2019 ή το αργότερο το φθινόπωρο του 2019.

Τότε, πάντως, είναι προγραμματισμένες τρεις τοπικές εκλογές σε κρατίδια της ανατολικής Γερμανίας, στις οποίες προβλέπεται πρωτιά των ακροδεξιών του AfD. Επίσης, την ίδια περίοδο (φθινόπωρο 2019) είναι προγραμματισμένο, με βάση την ίδια τη θεμελιακή κυβερνητική συμφωνία μεταξύ CDU-CSU-SPD το ενδιάμεσο check up για τον Μεγάλο Συνασπισμό...

### **"Ανάμεσα σε δύο αδυνατότητες"**

Η γιγάντια δυστοκία η οποία σημειώνεται στις εξελίξεις στο Βερολίνο οφείλεται στο γεγονός ότι η γερμανική πολιτική σκηνή βρίσκεται *"ανάμεσα σε δύο αδυνατότητες"*, όπως θα έλεγε ο μεγάλος Γερμανός λογοτέχνης Μάρτιν Βαλζέρ.

Ποιες είναι αυτές; Από τη μία μεριά, φαίνεται ολοένα και πιο αδύνατο να κυβερνά, ειδικά υπό τη Μέρκελ ο Μεγάλος Συνασπισμός και, από την άλλη μεριά, είναι για την ώρα αδύνατη οποιαδήποτε ομαλή διαδοχή, είτε της Μέρκελ, είτε και του Μεγάλου Συνασπισμού.

Συγκεκριμένα, μπορεί να πέφτουν δημοσκοπικά αλλά και εκλογικά (Βαυαρία) τα ποσοστά των CDU και του SPD, αλλά εξακολουθούν τα κόμματα αυτά να κατέχουν την 1<sup>η</sup> και τη 2<sup>η</sup> θέση αντίστοιχα σε ομοσπονδιακό επίπεδο.

Κυρίως είναι η πρωτιά του CDU αλλά και της ίδιας της Μέρκελ η οποία δεν αμφισβητείται. Το ακροδεξιό AfD, αν και έχει αποκόψει μερίδες υποστηρικτών του CDU, έχει -για την ώρα- φτάσει σε ένα όριο, με την επιρροή του να είναι υποτριπλάσια από το CDU. Τα δε μέλη του είναι υποδεκαπλάσια...

Την ίδια ώρα, η Μέρκελ εξακολουθεί και με το παραπάνω να υπερέχει δημοσκοπικά έναντι οποιουδήποτε άλλου πολιτικού του κέντρου, της κεντροδεξιάς και της δεξιάς, εντός και εκτός CDU. Όλοι σχεδόν οι διακριτοί στον λαό δυνητικοί διάδοχοι της Μέρκελ Χριστιανοδημοκράτες πολιτικοί ανήκουν στη πλευρά της Μέρκελ (π.χ. Άρμιν Λάσετ, Ανένε Κραμπ-Καρενμπάουερ, Πέτερ Αλτμάιερ). Ο Γενς Σπαν (CDU, υπ. Υγείας), ο οποίος της ασκεί κριτική από τα δεξιά, δεν φαίνεται να κερδίζει πλατιές λαϊκές συμπάθειες.

Δεν ισχύει το ίδιο για το SPD και τη νέα ηγεσία του. Το αντίθετο, μάλιστα. Τόσο πανεθνικά όσο και τοπικά απειλείται ανοιχτά η θέση του από τους Πράσινους. Στη Βαυαρία, οι Πράσινοι εκτόπισαν τους Σοσιαλδημοκράτες από τη δεύτερη θέση. Το ίδιο αναμένεται να συμβεί και στις εκλογές στην Έσση.

Αναυτό το σενάριο επαληθευθεί, τότε αναμένεται να είναι πολύ αμφίβολη η διατήρηση της προεδρίας του SPD από την Άντρεα Νάλες, η οποία -υπενθυμίζεται - δεν έχει ακόμα κλείσει έναν χρόνο στην πολιτική ηγεσία του εν λόγω κόμματος. Αν και εξέφρασε εν μέρει αριστερότερες τάσεις σε σχέση με τον προκάτοχό της (Μάρτιν Σουλτς), υποστήριξε τη συμμετοχή στον Μεγάλο Συνασπισμό οξύνοντας έτσι την κριτική της αριστερής πτέρυγας εναντίον της.

Δυνητικός διάδοχος της Νάλες στην προεδρία του SPD φέρεται να είναι ο νυν Ομοσπονδιακός Υπουργός Οικονομικών και Αντικαγκελάριος, Όλαφ Σολτς, ο οποίος χαίρει μεγάλης λαϊκής υποστήριξης.

Ωστόσο, ο Σολτς κάθε άλλο μπορεί να τον κατατάξει κανείς στις αριστερές πτέρυγες του SPD, οι οποίες φαίνονται να αυξάνουν την επιρροή τους στο κόμμα. Αντίθετα, κατατάσσεται στις κεντρικές πτέρυγες, ενώ αρχικά είχε λάβει από την κοινή γνώμη το παρατσούκλι "Όλαφ... Σόιμπλε", λόγω της εντύπωσης που έδινε ότι συνεχίζει ως Σοσιαλδημοκράτης την πολιτική του προκατόχου στο ΥΠΟΙΚ, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε.

Ησυνέχεια, όμως, έδειξε άλλα. Ο Σολτς ολοένα και περισσότερο παίρνει πρωτοβουλίες εντός και εκτός Γερμανίας, οι οποίες δεν θυμίζουν Σόιμπλε. Π.χ. υποστηρίζει τη διατήρηση των δημοσίων συνταξιοδοτικών δαπανών στο ίδιο ποσοστό του ΑΕΠ έως το 2025 ή ακόμα και το 2040. Επίσης, στο ευρωπαϊκό πεδίο φέρεται να μην αρνείται να αυξηθεί η συνεισφορά της Γερμανίας στον κοινοτικό προϋπολογισμό, ενώ δείχνει θετικός στις προτάσεις του Γάλλου Προέδρου Μακρόν για την ευρωπαϊκή τραπεζική ένωση και την εγγύηση καταθέσεων. Το ερώτημα που τίθεται είναι όχι τόσο αν θα μπορούσε να διαδεχθεί τη Νάλες, αλλά το αν θα μπορούσε να "νοικοκυρεύσει" το κόμμα του, όπως έκανε με μεγάλη επιτυχία στην πόλη του Αμβούργου, σημειώνουν πηγές από το Βερολίνο.

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)